

วิชาเวชศาสตร์ชุมชน 3 (374 321)

ภาคสนาม (2 หน่วยกิต)

ผู้รับผิดชอบ ภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชนและคณาจารย์จาก 5 คณะ ในศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพ
สถานที่เรียน ชุมชนชนบทในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ในการปฏิบัติงานร่วมกัน มีความรู้ ความเข้าใจ และเกิดทัศนคติที่ดีต่อชุมชนและเกิดทักษะการปฏิบัติงานในชุมชน โดยผ่านกระบวนการศึกษาชุมชน และการบริการชุมชน

วัตถุประสงค์เฉพาะ เพื่อให้นักศึกษาสามารถ

1. ปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างนักศึกษาในสาขาเดียวกันและต่างสาขาได้
2. เข้าใจถึงวิถีชีวิตของชาวบ้านในชุมชน
3. ปฏิบัติงานและอยู่ร่วมกับประชาชนในชนบทและประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้
4. กำหนดและเขียนแผนปฏิบัติงานในการฝึกภาคสนามร่วมในส่วนที่รับผิดชอบได้
5. กำหนดวิธีการในการสืบค้นข้อมูล สร้าง และจัดเตรียมเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและข้อมูลด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้
6. วิเคราะห์ปัญหา รวมทั้งเสนอแผนการเพื่อแก้ไขปัญหาในชุมชนได้
7. ให้บริการแก่ประชาชนในชุมชนตามสถานการณ์ได้อย่างสอดคล้อง กับปัญหาและระยะเวลาที่อยู่ในชุมชนนั้น
8. ประเมินผลงานที่ปฏิบัติในพื้นที่ได้

การปฏิบัติงานภาคสนามร่วม

1. การเตรียมงานก่อนออกชุมชน

- 1.1 การเตรียมงานโดยสำรวจชุมชน : การสำรวจบ้านพัก และการทำแผนที่โดยสังเขป
- 1.2 การศึกษาปัญหาเบื้องต้น: ข้อมูลสถิติภูมิ ผู้นำชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 1.3 การพัฒนาและเตรียมเครื่องมือในการเก็บข้อมูล
- 1.4 การวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูลและ การวิเคราะห์ข้อมูล
- 1.5 การศึกษาข้อมูลปฐมภูมิและสถิติภูมิ
- 1.6 การจัดทำโครงการพัฒนาและบริการสุขภาพแก่ชุมชน
- 1.7 การวางแผนกิจกรรมและจัดเตรียมอุปกรณ์

2. การฝึกปฏิบัติงานในชุมชน

- 2.1 การทำความรู้จักกับผู้นำชุมชนและชาวบ้าน
- 2.2 การสำรวจสภาพชุมชน
- 2.3 การศึกษาวิถีชีวิตชุมชน
- 2.4 การเก็บข้อมูลการศึกษาชุมชน โดยวิธีการเชิงปริมาณและคุณภาพ
- 2.5 การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล
- 2.6 การนำเสนอผลที่รวบรวมได้ต่อชุมชน
- 2.7 การทำกระบวนการกลุ่มในชุมชนเพื่อจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและจัดทำร่าง
แผนการพัฒนาสุขภาพชุมชน
- 2.8 ร่วมกับชุมชนในการดำเนินการตามแผนฯ
- 2.9 การทำกิจกรรมพัฒนาและบริการสุขภาพแก่ชุมชน

ปฏิทินกิจกรรมการฝึกภาคสนามร่วม มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีการศึกษา 2551

วัน/เดือน/ปี	08.30-12.00 น.	13.00-16.30 น.
*28 มีย. 51	ปฐมนิเทศ นักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษา	ประชุมกลุ่มย่อย นักศึกษาพบอาจารย์หัวหน้า เขตและอาจารย์ที่ปรึกษา
*5ก.ค. 51	บรรยายวิชาการ	นักศึกษา พบอาจารย์หัวหน้าเขต และอาจารย์ ที่ปรึกษา เตรียมการเก็บข้อมูลitudinal
12 ก.ค. 51	นักศึกษาเก็บข้อมูลitudinal ครั้งที่ 1 สำรวจบ้านพักและทำแผนที่หมู่บ้านโดยสังเขป	
13 ก.ค. 51	นักศึกษาประชุมร่วมกัน วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อค้นหาปัญหาเบื้องต้น	
2 ส.ค. 51	นักศึกษาพบปะชาวบ้าน, ชุมชน และเก็บข้อมูลitudinal ครั้งที่ 2 เพิ่มเติม	
3 ส.ค. 51	นักศึกษาพบอาจารย์ที่ปรึกษาประจำเขต สร้างเครื่องมือเก็บข้อมูลในสนาม และจัดทำโครงการบริการ	
30 ส.ค. 51	นักศึกษาทดสอบเครื่องมือ	
6 ก.ย. 51	นักศึกษาพบอาจารย์หัวหน้าเขต อาจารย์ที่ปรึกษาประจำเขต สรุปรวแก้ไขเครื่องมือ และหารูปแบบกิจกรรมให้ชาวบ้านมีส่วนร่วม	
* 10 ต.ค. 51	ประชุมนักศึกษาชี้แจงรายละเอียดก่อน ออกฝึกภาคสนาม	ประชุมกลุ่มย่อยนักศึกษากับอาจารย์ประจำ เขต/บ้านและโครงการ
13 ต.ค.51	ตัวแทนเบิกพัสดุอุปกรณ์เครื่องครัว/เครื่องนอน เตรียมอุปกรณ์ออกปฏิบัติงานในหมู่บ้าน	
14-24 ต.ค.51	ออกปฏิบัติงานฝึกภาคสนามร่วมฯ ในหมู่บ้าน	
22-28 ต.ค.51	นักศึกษาพบอาจารย์ประจำเขต สรุปรวเขียนรายงานการฝึกภาคสนามร่วมฯ เตรียมการนำเสนอผลการฝึกภาคสนามร่วมฯ	
*1 พย. 51	นักศึกษานำเสนอ ผลการฝึกภาคสนามร่วมฯ	ประเมินผลการฝึกภาคสนามร่วมฯ

หมายเหตุ * การประชุมรวม ณ ห้องประชุมใหญ่ คณะสัตวแพทย์

นักศึกษาทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรม การไม่เข้าร่วมกิจกรรมจะถูกประเมินลดเกรด 1 ชั้น

การประเมินผล

ในการฝึกภาคสนามร่วม นักศึกษาจะถูกประเมิน 2 หมวด ดังนี้

1. ทักษะและความรู้ในการฝึกภาคสนามร่วม

1.1 การมีส่วนร่วมและการเรียนรู้ รายบุคคล คิดเป็น 40%

- การศึกษาข้อมูลชุมชน (10%)
- กิจกรรมบ้าน (15%)
- แบบบันทึกประจำวัน (10%)
- แบบทดสอบการมีส่วนร่วมในการฝึกภาคสนาม (5%)

1.2 การประเมินผลงานเป็นกลุ่มย่อย คิดเป็น 25%

- รายงานการศึกษารอบครัว (10%)
- การมีส่วนร่วมในโครงการบริการ (10%)
- การศึกษาวิถีชีวิตของชุมชน (5%)

1.3 การประเมินผลงานเป็นรายเขต คิดเป็น 35%

- รายงานการศึกษาชุมชนของเขต (15%)
- การนำเสนอผลการศึกษาชุมชนและการทำกระบวนการกลุ่มในหมู่บ้าน (10%)
- การนำเสนอผลงานในมหาวิทยาลัย (10%)

2. เจตคติในการฝึกภาคสนามร่วม

จะพิจารณาพฤติกรรมที่บ่งถึงเจตคติที่ไม่เหมาะสมอย่างมากในการฝึกภาคสนามร่วม โดยมีการปรับลดเกรดภาคสนามร่วมลงเป็นขั้น ๆ ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้และได้แจ้งให้นักศึกษาได้ทราบล่วงหน้า

2.1 พฤติกรรมที่บ่งถึงเจตคติที่ไม่เหมาะสมในการฝึกภาคสนาม

ร่วมได้แก่ง่ายน้อย 1 พฤติกรรมดังต่อไปนี้

- 2.1.1 ดื่มสุราหรือเสพยาเสพติด
- 2.1.2 เล่นการพนัน
- 2.1.3 มีความสัมพันธ์เชิงชู้สาวที่ชัดเจนกับชาวบ้าน/เพื่อนนักศึกษา/บุคคลอื่น
- 2.1.4 ออกนอกเขตการฝึกที่กำหนดให้โดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษร
- 2.1.5 ไปพักค้างคืนในที่อื่น ซึ่งมีชาวบ้านพักที่กำหนดให้
- 2.1.6 ทะเลาะเบาะแว้งรุนแรงกับเพื่อน, อาจารย์, เจ้าของบ้าน หรือชาวบ้าน
- 2.1.7 ก้าวร้าวกับเพื่อน อาจารย์ เจ้าของบ้าน หรือชาวบ้าน
- 2.1.8 เข้าร่วมกิจกรรมสายเกิน 15 นาที โดยไม่มีเหตุผลสมควรตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป

2.1.9 ไม่ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายตามหลักสูตรการฝึก ภาคสนามร่วม

2.1.10 ประพฤติผิดระเบียบ ข้อบังคับของมหาวิทยาลัยขอนแก่นว่าด้วยวินัยและการปกครองนักศึกษา พ.ศ. 2540

2.2 เกณฑ์การประเมินผลด้านเจตคติ

2.2.1 เกณฑ์การได้ U (Unsatisfy) ของนักศึกษาเมื่อถูกระบุว่ามีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมตั้งแต่ 1 พฤติกรรมขึ้นไป ในแต่ละช่วงของการประเมิน (ก่อนออกหมู่บ้าน, ในหมู่บ้านสัปดาห์ที่ 1, ในหมู่บ้านสัปดาห์ที่ 2 และหลังกลับจากหมู่บ้าน) โดย

ก. เพื่อนนักศึกษาตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป หรือ

ข. อาจารย์ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป หรือ

ค. อาจารย์ 1 คน และนักศึกษา 2 คนขึ้นไป

2.2.2 เกณฑ์การปรับลดเกรดภาคสนามร่วม สำหรับนักศึกษาที่ได้ U ด้านเจตคติ

ก. ได้ U 1 ครั้ง ถูกปรับลดเกรดการฝึกภาคสนามร่วมลง 2 ชั้น

ข. ได้ U 2 ครั้ง ถูกปรับลดเกรดการฝึกภาคสนามร่วมลง 3 ชั้น

ค. ได้ U 3 ครั้ง ถูกปรับลดเกรดการฝึกภาคสนามร่วมลง 4 ชั้น

จ. ได้ U 4 ครั้ง ถูกปรับลดเกรดการฝึกภาคสนามร่วมลง 5 ชั้น